

فرہنگ سے زبانہ آراز

واریسی - ترکی استانبولی و ترکی آذربائیجانی

مولف: بہمن صیرزادہ «آراز»

سر شناسه : نصیرزاده، بهمن، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور : فرهنگ سه‌زبانه آراز، فارسی- ترکی استانبولی و ترکی آذربایجانی/ مولف
بهمن نصیرزاده- آراز.
مشخصات نشر : تبریز: سومر نشر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۵۰۴ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۶۳-۳۹-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیفا،
موضوع : زبان ترکی — واژه‌نامه‌ها — فارسی
موضوع : Turkish language -- Dictionaries -- Persian :
موضوع : فارسی — واژه‌نامه‌ها — ترکی
موضوع : Persian language -- Dictionaries -- Turkish :
موضوع : زبان ترکی آذربایجانی — واژه‌نامه‌ها — فارسی
موضوع : Azerbaijani language -- Dictionaries -- Persian :
موضوع : فارسی — واژه‌نامه‌ها — ترکی آذربایجانی
موضوع : Persian language -- Dictionaries -- Azerbaijani :
رده بندی کنگ : ۳۹۰/۲۰۶/۱۹۳ PL
رده بندی دیویی : ۳۹۴/۳۵۰
کتابخانه ملی ایران : ۶۹۱

فرهنگ سه‌زبان آراز (فارسی- ترکی استانبولی و ترکی آذربایجانی)

مؤلف: بهمن نصیرزاده «آراز»

ناشر: سومر نشر با همکاری نشر اختر

چاپ اول ۱۳۹۵ / ۱۰۰۰ جلد

۵۰۴ صفحه

قطع وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۶۳-۳۹-۵

مرکز فروش: تبریز، اول خیابان طالقانی، نشر اختر تلفن: ۳۵۵۵۵۳۹۳-۰۴۱

مرکز پخش: سومر نشر ۰۹۱۴۳۱۱۲۶۸۰

* حق چاپ برای مؤلف کتاب محفوظ است *

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

به دریا زدم چو من خامه را
ژراندوز کردم لغتنامه را

زبان هویت یک ملت است و بزرگترین نعمتی است که انسانها به وسیله آن به بهترین شکل ممکن درخواستهای درونی خود را به دیگران می‌فهمانند. و بهترین وسیله ارتباطی بین ملل مختلف به حساب می‌آید، علاوه بر پل ارتباطی به عنوان فرهنگ و مدنیت یک ملت اعم از موسیقی، ترانه، شعر و ... بین ملل گوناگون تنش ایفا می‌کند. زیبایی یک طبیعت و یا هر چیز دیگر در گوناگونی و رنگین بودن آن است خداوند نیز انسانها را با زبانهای گوناگون آفریده تا بر قشنگی ابوالبشر بیفزاید. که کلمه ((لسان)) در قرآن بیست بار تکرار شده است، مثلاً در سوره ابراهیم آیه چهار می‌فرماید: «ما برای هیچ ملتی پیغمبر نازل نکردیم مگر اینکه به زبان آن ملت باشد». این نشانه اهمیت زبان ملل گوناگون، از نظر قرآن کریم است. در این میان هر چه تعداد زار بیشتر باشد یقیناً نه تنها موارد استفاده آنها متفاوت، بلکه زیبایی جملات نیز بسیار رسا و شیوا خواهد بود و این نشان از قدرتمندی و دارایی یک زبان است.

زبان که در نتیجه کارکردهای دستوری حائز این قرن گذشته به این صورت به دست ما رسیده است، توسط دستور نویسندگان، شاعران و نویسندگان کاملاً به زبان زده شده و صاف و صیقلی گشته است. و اینها در قدیم در نتیجه حمایت درباریان و شاهان شعر پرور این نطفه بوده است. و از آنجاییکه کتاب حاضر حاوی لغات مصطلح در زبان فارسی، ترکی استانبولی و ترکی آذربایجانی است لذا بدون در نظر گرفتن جغرافیا و حد و مرز تدوین گشته است. چون زبان با مرزهای سیاسی تیره شده توسط دولتمردان زیاد مطابقت ندارد. ولی واقعیت امر این است که تعداد کلمات و افعال موجود در زبان ترکی در مقایسه با زبان فارسی بسیار زیاد است به طوریکه برای یک کلمه فارسی چندین معادل ترکی به کار می‌رود، هرچند که در زبان ترکی نوع و جنس و ... مشخصه‌ها وجه تمایز به حساب می‌آیند. به عنوان مثال در کلمه «گوساله» کلماتی در زبان ترکی به کار می‌رود که با توجه به جنس و سن و سال آنها کاملاً متمایز هستند کلماتی همچون «بوزو یا بیزوو، دویه، جونگه، بوغا، توسون و اوکوز و...» به کار برده می‌شود و در این کتاب سعی شده است که کلمات نیز به رسم موجود در کشورمان تدوین و تهیه گردد و معنای خالص ترکی نوشته شود.

راز بقاء یک زبان نوشتن و خواندن آن می‌باشد که هر زبانی بدون نوشتن و کتابت محکوم به فنا و نابودی است. در این میان حقیر نیز، به عنوان یک فرد وطن دوست و وطن پرور بر خود وظیفه می‌دانم که در حفظ و نگهداری زبان مادری‌ام ترکی و زبان نوشتاری کشور، زبان پارسی قدمی برداشته و ضمن

ادای وظیفه به میهن و فرهنگ خودم، قطره‌ای از این اقیانوسها را به یادگار بگذارم. ولی حقیقت کتمان ناپذیر اینکه، زحمت حقیقی از آن کسانی است که نخستین گامها را برداشته‌اند و در تالیف نخستین لغتنامه‌ها زحمات غیر قابل وصفی را متحمل شده‌اند. زیرا ما در نتیجه تکامل و استفاده از منابع قدیمی اقدام به جمع آوری کلمات فوق می‌کنیم. که از همه نویسندگان منابع مورد استفاده در این لغتنامه کمال تشکر و قدردانی را دارم.

در کتاب فوق به بعضی از کلمات و افعال مورد استفاده در برخی مناطق بر می‌خوریم که مختص مناطق مذکور هستند و در داخل پراتنز نام شهرهای مورد استفاده ذکر گردیده است. البته پر واضح است که ممکن است اسامی در مناطق مختلف متفاوت باشد اما در اینجا چند فعل بسیار مهم، نظر مرا جلب کرد که در هیچ لغتنامه و فرهنگی نامی از آنها برده نشده است و شاید برای اولین بار در کتاب فوق اشاره می‌گردد به عنوان مثال: «کسکئلاماق - kiskilamaq» به معنی سرزنش توأم با نصیحت یا کلمه «قوجونماق - qocunı naq» خاراندن بدن بوسیله تکان دادن لباسهایی که به تن آدمیزاد است و که در منطقه آواجیق چالدران بسیاررسوم هستند.

فرق کتاب فوق با دیگر لغتنامه‌ها سه جانبه بودن و نوشتن فونتیک کلمات به زبان ترکی آذربایجانی آن است که در این لغتنامه سعی شد است. اینط به معنای لغات توجه گردد و در حقیقت معادل سازی شود. و نیازی به توضیحات اضافی حس نگردد. است. و وجه مشترک این سه زبان، (پارسی - ترکی استانبولی و ترکی آذربایجانی) و تاثیراتی که از هم دیگر در طول قرنهای گذشته پذیرا شده‌اند، کاملاً هویدا و آشکار است. چه بسا کلماتی که بعد از اسلام وارد ایران، آذربایجان و ترکیه گردیده‌اند و به صورت عربی و یا حتی فارسی مورد استفاده قرار می‌گیرند. اساساً به این سه زبان، می‌توان در جاده ابریشم بدون مشکل و با افتخار تمام گام برداشت و ارتباط گفتار را به ستاره برقرار کرد.

در آخر لازم می‌دانم از استاد راهنمایم در طول مدت تحصیل در ارزنه، ترکیه جناب آقای پروفیسور متین آک کوش، دوست و همکار عزیزم حسن ساری‌زاده، کاظم حبیبی، مجید صفائی، کلیه دوستانم در شهرستان قیدار من جمله حاج محمد عبدی، دکتر مسعود محرمی و کارکنان مدرسه شهید محلاتی؛ که علاوه بر اینکه مردمی سرشار از محبت دارند، خاک و سنگهایش نیز با مهمانان حتی در شرایط زندگی اجباری مهربان و صمیمی هستند تشکر و قدردانی کنم که در تألیف کتاب فوق با حمایت معنوی خودشان مرا یاری کردند.

و تشکر ویژه از آقای مجید سفیدانی که در چاپ کتاب فوق مساعدت خاص نمودند.